

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál
Főmunkatárs: Dr. Nagy Sándor

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.
Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

Kiadó és laptulajdonosok:
Dr. Kiss Pál és Lepsits Kálmán

Felekezetieskedés.

Makó, aug. 1.

Szóba kerültek a napokban a lap hasábjain azok a társadalmi gyengeségek, félszagségek és bűnök, melyek mostanában mindig erősebben, szembetűnőbben mutatkoznak minden napi életünkben. Nagyon helyén való volt szőnyegre hozataluk, de kár volna, ha lekerülne a napirendről addig, míg orvoslásuk érdekében valamit nem tettünk.

Talán alig van egy is e bajok közt oly nagy jelentőségű, mint az újabb lábrakapott felekezetieskedés kérdése. Nagy jelentőségű, mert az ember legmélyebb lelkivilágába, legszentebb érzelmeibe markol bele; mert ott támadja meg az egyént, a közt, ahol a támadás legrombolóbb; ahol megbomlasztja az ember erkölcsi világát, az egyetemes emberszeretet elvét megszagattja s magának az állam létfeltételének izen hadat, amely minden polgár egyenlő boldogítására, jólétre juttatására alakult.

Nemcsak nem vagyunk ellenségei annak, hogy minden felekezet, lelkiismeretes gondnal nevelje hiteit a maga vallásos felfogásában, de sőt megköveteljük, hogy a mély erkölcsi érzék kifejlesztésével, a becsületes munka megszerettetésével, a külső élet durvaságával szemben tisztultabb, idealisabb gondolkodásra, világfelfogásra tanítással minden vallásfelekezet minden lehető elkövetésével sezzel alapozza meg mindannyiunk megélhetésének biztosítékait s igyekezzen ez által megszabadítani hiteit az újabb annyira befészkelődött sok erkölcsi mélylytől. Ilyen nézőpontból tartjuk mi még fokozottabban kifejlesztendőnek a vallásos érteletet.

Ez a felfogás azonban legkevésbé sem hirdeti az emberek közt harcot; ez az egyetemes emberszeretet felfogása; ez egymás támogatását követeli bajainkban, anyagi s erkölcsi szükségseinkben egyaránt, ez a Krisztusi tanítás.

Az ó-kor vallásai harcos vallások voltak. Midőn nemzeti vallások jöttek létre, a fejletlen társadalmi tudatban élő népek a maguk boldogulását még csak a többiek rovására tudták elképzelni; ezért izentek vallásukkal harcot a többiek ellen. Mai korunk helyes társadalmi felfogása, ha megköveteli is a fajt, a nemzeti határvonalak

pontos megtartását: egyetemes emberi célokat tűzött maga elé. A keresztyén erkölcstan egyetemes emberi boldogságot hirdet s ennek megvalósítására munkásul minden embert elfogad. Nincs tehát a felekezeti harcnak jogosultsága. *Es küdt ellenségei vagyunk a harcos katolicizmusnak épügy, mint a harcos protestantizmusnak s ellenségei általában minden olyan vallási irányzatnak, mely akkor, midőn a béke olajágát tartja kezében: harcot hirdet.*

Végzetes veszedelem ez a közép korból feltámadt felekezeti irányzat, mely hozzánk utat tört; végzetes, mert felzavarja a polgárok békéjét ott, hol jó egyetértés volt; gyűlöletet dob az emberek közé a szeretet, az egymást megértés helyébe. Am istápolják saját egyházukat a hívek tőlük telhetőleg; ha hibák vannak a szervezetben, a vallási életben: lépjenek elő az előjárók s nemes lelkesedéssel igyekezzenek javítani, de tanítsák meg azokat, kiknek lelki irányítását hivatásuk kezébe adta, hogy a tisztult emberszeretetet nemcsak a Krisztusi tanításokban hirdetni, hanem gyakorolni is tudják. Az antisemita jelszavakat pedig dobjuk félre. Ez az irányzat gyávaság s kényelmes megoldása a társadalmi bajnak. Ha van olyan embertársunk, — hát mondjuk, hogy van — melynek elevenebb természetes észjárása, a gyakorlati életre nagyobb fogékonysága számára a közéletben nagyobb szerepet biztosít: ne a keresztyén felfogás által kizárt gyűlölet, irigység támadjon fel bennünk iránta, hanem a példa utánzásra hívjon bennünket; tanuljanak attól, akitől tanulni lehet s amikor megvédjük saját érdekeinket az esetleg alattomos támadások ellen: a támadót igyekezzünk meggyőzni eljárása rosszaságáról helyes utra terelni. Mem ezt tanította Krisztus? Nem ez a modern büntető törvények alapeszméje?

A mély vallásos érzés mellett teljesen megvalósított felekezeti béke lehet egyedüli feltétele a polgári megértésnek s kevesbiteni fogja úgyis sokra szaporodott szociális bajunkat. Erre kérjük polgártársainkat s legyen itt az első kézfogás, mely szűkebb hazánk, városunk viszonyainak rendezésében előre segít bennünket!

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —
Együtt az ellenzék.

(A katonai javaslatok bukása.)

A mai nappal az ellenzék taktikája is megváltozott. Az elnöki előterjesztésekhez tesznek pótlásokat és módosítási indítványokat és ezekre kérnek névszerinti szavazásokat.

A politikai világot azonban legjobban foglalkoztatja az ellenzéki pártok közeledése és már a közel jövőben való egyesülése. Apponyi nyilatkozata Batthyány beszédére. Barabás tegnapi népgyűlési beszéde a legvilágosabban jellemzi, hogy az ellenzék a legfőbb pontba a választói jog behozásában teljesen egy nézetet van. *Egységes az akció a katonai javaslatok ellen és egységes a küzdelem a választójogért.* Ez a küzdelem ma már tisztán a választójogra helyezkedett át és ez jelenti a halogató, kertelő, ámitó kormány megpecsételt bukását.

Részletes tudósításunk a következő:

Berzeviczy Albert elnök negyed 11 órakor megnyitja az ülést.

A holnapi szavazások.

Elnök jelenti, hogy Rákosi Viktor szabadságot kért és jelenti, hogy előlött névszerinti szavazást és ennek holnapra való halasztását kérték.

Az elnök bemutatja Pestújhely kérvényét az általános választói jog mellett.

Lovász Márton indítványozza, hogy a kérvényi és közigazgatási bizottságnak adassék ki.

Elnök jelenti, hogy e kérdésben is névszerinti szavazást és annak holnapra halasztását kéri. (Nagy zaj.)

Vita az interpellációkról.

Benedek János a házszabályokhoz kér szót és követeli, hogy a miniszterek ne bujjanak ki a felelősség alól. Már hatvanöt interpelláció vár feleletre. (Zaj.) Kéri az elnököt, sűrítse meg a válaszokat. (Helyeslés.)

Barabás Béla: A jegyzéket azért olvassák föl, hogy így a Ház maga ellenőrizhesse, teljesítik-e a miniszterek kötelességüket. Pártja nevében követeli, teljesítsék a miniszterek kötelességüket.

Polónyi Géza a jelentés elintézéséhez és a házszabályokhoz kér szót. Rátér arra az interpellációra, amelyet az osztrák-magyar bank építkezése ügyében tett.

Nagy Sándor: Ah Róza! (Derültség.)

Polónyi Géza: Melyik Róza? A Rozitáról? Mert arról is beszélhetünk.

Elnök figyelmezteti a szónokot, hogy ne ismétlje interpellációját.

Polónyi Géza: Az alkotmány biztosítja az interpellálási jogot. A házelnök csak figyelmeztetheti a minisztereket, hogy adjanak választ.

Elnök: Eleget tesz a házszabályoknak, amikor felolvastatja minden hónap elején a hátralékos interpellációkat.

Következnek napirend szerint

a névszerinti szavazások.

Hammersberg László, Kobek Kornél, Preszly Elemér és Tüdös János képviselőknek szabadságkérése fölött, amelyik kitéltik az ülésnek még hátralévő részét.

Ülés vége 2 órakor.

Mit követel a véderőreform?

— A véradó terén.

II.

B.) A békelétszámban.

Előző lapszámunkban számbeli adatokkal mutattuk ki, hogy mennyi ujoncot kellett eddig adnunk és mennyit kellene ezután adnunk, hogyha törvényt válnék a véderőjavaslattal. Az adatokból kitént, hogy az évi ujoncjutalék tisztán magyar részről 36500 főnyivel lenne több, mint eddig volt.

A mikor a hadsereg létszámának ily rettenetes emeléséről van szó, nem lehet érdektelen, sőt nagyon szükséges tudnunk, hogy a magyar-osztrák szárazföldi hadsereg békeállománya is a jövőben miként változnék meg az ujonclétszám emelése folytán.

Eddig ez a békelétszám volt:

Közshadsereg	297.000
Honvédség	24.000
Landwéhr	38.000

Összesen 359.000

főnyi katona.

Ha a reformot keresztülierőszakolják, lesz a létszám:

Közshadsereg	362.000
Honvédség	52.000
Landwéhr	44.000

Összesen 458.000

E szerint a monarchia hadi ereje a reform után kerek 100.000 fővel növekedne a tényleges szolgálatban.

Honosság szerint volt

a reform előtt

magyar honos:

A közös hadseregben	126.900
A honvédségben	24.500

Összesen 151.400

Olcsó árak!

[18]

KOCSIS és SKOPÁL

uj üveg- és porcellán üzletük aug. hó 1-én a Böhm-házban, Ehrenfeld és Spitz vaskereskedők helyén megnyílik.

Épület üvegezés és képkeretezés!

Menüszonji ajánlatok!

Pontos kiszolgálás!

Vendéglői és kávéházi edények!

Osztrák honos:
A közös hadseregben 170.600
A Landwéhrben 38.220
Összesen 208.820

A reform után lenne:

Magyar honos:
A közös hadseregben 151.570
A honvédségben 52.688
Összesen 207.258

Osztrák honos:

A közös hadseregben 207.430
A Landwéhrben 44.000
Összesen 251.430

A statisztikai számok általában sokra tanítanak, mert mindent megmondanak.

E fenti adatokból is sokat tanulhat minden magyar ember, a ki nem restelli azokat átnézni és összehasonlítani.

Mindjárt az eddigi állapot és a tervbe vett reform közti különbségnél szerfölött kéri, hogy míg a „magyar honos” katonai lekötöttsége a reform után 55858 fővel fog szaporodni, addig az osztrák honosokra nézve ugyanez a lekötöttség csak 42.610 fővel jelent többet az eddiginél! Pedig Ausztria lakossága a legújabb népszámlálás szerint 26150708, míg Magyarorszáé csak 19254559. Hol tehát az arányi katonai létszám-emelésben? Nemesak, hogy még a nyomorultakat is katonáknak kell engednünk ezután, mert annyi újoncot követelnek évenként, hogy annyit az egészséges fiainkból nem vagyunk képesek adni, hanem a szaporítást sem arányosan vizsgáljuk. Magyarországtól aránylag sokkal többet szednek el katonának, mint Ausztriától.

Szóval, a mint látható, arra törekszik mindenképpen a Khuen-kormány katonai reformjavaslata, hogy a katonáskodás minél inkább agyonnyomja a magyar nemzetet, hogy minél kevesebb férfierő maradjon itthon kenyeret keresni a maga és családja számára, hanem ott lebzseljen minél több a császár parádéján a hadseregben s ha kell, minél több magyar ontsa vérét a háborúban. Más oldalról meg arra törekszik Khuenék e javaslatokban, hogy az osztrákok fiait minél kevesebben legyenek katonák, hanem minél többen maradjanak otthon a földmívelést, ipart s kereskedelmet fejleszteni a magyarok rovására.

A közös hadseregben is szembeötlő ez a magyar ellenes törekvés. De nézzük csak a két honvédséget. Nézzük, mennyivel szaporítják a magyar királyi honvédséget s mennyivel az osztrák honvédséget, a Landwerht.

Az mint a fenti táblázat mutatja, a magyar honvédséget a mostani 24500 főről 52688 főre akarják emelni, vagyis kétszer akkora létszámra emelik, mint eddig. Számban kifejezve 28188 fővel többet követelnek az eddiginél magyar honvédet. Más oldalról szintén a fenti táblázat szerint az osztrák honvédség mostani 38220 főnyi létszámát csupán 5780 fővel akarják szaporítani.

Ne vesztesszen itt meg senkit az a gondolat, hogy ezáltal talán legalább a külön magyar katonaság, mert hisz a honvédek mind magyarok — szaporodik. Mert a ki ismeri a katonaság mostani szervezetét, azt is tudja, hogy a honvédség éppen úgy nem külön katonaságunk, éppen úgy nem mi rendelkezünk a felett, mint a közöshadsereg fölött. Epp a

honvédséget is ellenünk használják ki, mint a közös hadsereget. Szomorúan tapasztalhattuk ezt akkor, mikor hat évvel ezelőtt Fabricius tábornok éppen honvédekkel vezette ki szuronyszegezve, a nemzet házából a nemzet képviselőit.

Közli: kp.

Helytelen beosztás.**Hoi legyenek az új tantermek?**

(Saját tudósítónktól.)

Makó, aug. 1.

A szeptember hó elsejével megnyíló új tanévvel nyílik meg egyúttal a Deák-Ferenc-utca épült új állami elemi iskola is.

Az új iskola megnyitásával jó időre elvetette Makóvárosa az iskola építés gondját, melyet az állammal kötött szerződés értelmében építeni kénytelen volt, de a melynek költségeit az állam viszatéríti.

Az új iskola építése most már lehetővé teszi, hogy az állami iskolába járó gyermekek úgy az egészségi, mint paedagogiai tekintetben a legjobban lesznek elhelyezve.

A növendékek szempontjából egyformán fontos mind a kettő. A növendékek egészséges elhelyezése most már biztosítottát képezi az újonnan épült iskola, de nem igen vagy kívánni valót a belvárosi iskola sem.

Most a paedagogiai szempontok veendő figyelembe. Erre vonatkozólag a tanítótütelek kellett volna a helyes irányt megadnia. Dacára azonban annak, hogy a legnagyobb elismerés hangján kell megemlékeznünk az állami elemi iskolák igazgatójáról és tanítótüteleiről, mégis ki kell jelentenünk, hogy az igazgató nem adott be az osztályok elhelyezése iránt olyan javaslatot, mely teljesen fedné a modern paedagogiai elveket.

Az igazgató ugyanis azt javasolja, hogy a Deák-Ferenc-utca épült iskolában, hol az igazgató lakása is van, helyeztessék el az I. II. III. és V. osztály, a belvárosban pedig I. II. IV. és VI. osztály.

Az osztályoknak ilyen szétszórását nem tartjuk helyesnek különböző okok miatt, melyek a paedagogia elméletéből önként következnek.

Az V-ik osztályban ugyanis sok olyan tantárgygal bővül meg az elemi iskola tananyaga, melyek az életben igen szükségesek. Jobban mondvá az életre való nevelés és tanítás az elemi iskola V-ik osztályában veszi kezdetét és folytatása a VI-ik osztályában nyer befejezést.

Nem lehet e két osztályt egymástól elszakítani a különféle tantervek miatt, mert csak nem fognak két helyen tanszer raktárt, jobban mondvá szertartat berendezni.

Az V-ik osztály tananyagát a VI-ik osztály egészíti ki és paedagogiai szempontból még helyesebb ezt a két osztályt együtt tanítani. Ha pedig nincs e két osztály egyesítve, úgy egyik vagy másik tanítónak betegsége esetén e két osztály egyesíthető a legkönnyebben azért, mert e két osztály tananyaga úgy kapcsolódik egymáshoz, mint láncszem a láncszemhez.

Miért kell hát az V-ik osztályt a Deák-Ferenc-utcai a VI-ik osztályt pedig a belvárosi iskolában elhelyezni? Ez ellen tiltakozik a paedagogianak paragrafusokba ugyan nem foglalt egész elmélete.

És ezt nem dönti meg az a körülmény sem, hogy az igazgatónak a lakása a Deák-Ferenc-utcai iskolában van és ő tanítja egyúttal az V-ik osztályt is.

Az egyéni szempontnak nem lehet érvényesülni a növendékek haladásának rovására. Hiszen nem a növendékek vannak a tanítóért, hanem a tanító a növendékekért.

Hozhatnánk fel még több indokot is arra nézve, hogy az osztályoknak javasolt beosztása helytelen, de mellőzzük most ezt, csak azt jegyezzük meg, hogy az egyik iskolában kell elhelyezve lenni az I., II., III., IV. osztályoknak, a másikban az I., II., III., IV., V., VI., osztályoknak.

Midőn még azt jegyezzük meg, hogy e sorainkat kizárólag a növendékek helyes nevelése érdekében a nevelési elvek figyelembe vétele mellett irtuk, ugyanakkor meg kell emlékeznünk arról is, hogy az igazgató javaslatával ma délelőtt Makó város tanácsa rendkívüli ülésén foglalkozott és átírt a tanfelügyelőséghez, hogy az osztályok olyatén elhelyezése iránt intézkedjék, mint azt mi ezen cikkünkben megírtuk.

Csütörtökön
Tombola-estély
az Otthon-kávéház
teraszán.

A református ó-templom mellett, Berkes-utcai (16 új számú)

h á z a m

és az arad-csanádi vasúti rak-tárral szemben egy darab

gyümölcsösöm

eladó. — Értekezhetni lehet
ELEK LAJOS cipész, (főtér.)

NAPI HIREK

Makó, aug. 1.

Tájékoztató,

Naptár. Augusztus 2. Szerda. Római kath. Lig. Alfonz. Protestáns: Lig. Alfonz. Gör. kath: Illés p. Julius 20. — Nap két 4 óra 36 perccel, nyugszik 7 óra 35 perccel.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Lényegtelen hőváltozással helyenkint esőzés és zivatarok. Sörgönyprognózis: Enyhe, elvéve csapadék, zivatarok. Déli hőmérséklet: 22-8 fok Celsius.

FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 83.

Rendkívüli közgyűlés a megyén.
Csanádvármegye törvényhatósága néhány halasztást nem tűrő ügy elintézése végett szombaton délelőtt 10 órakor Jakabffy István főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tart.

„Mit követel a véderő reform?”
E címen már a tegnapi számunkban cikk sorozatot kezdtünk meg, amely több számunkra fog terjedni. Felhívjuk olvasóink figyelmét e cikkben levő ismertetésekre. Azt akarjuk, hogy arról a katonai véderő törvényjavaslatról, amely körül most élet-halál harc folyik kormánypart és ellenzék között fenn a parlamentben, valamennyi olvasónk teljes tájékozást nyerjen. Az eddigi törvényekből és a mostani javaslatból megcáfolhatatlan adatokat sorolunk fel e cikkben, hogy magának a javaslatnak az adataival bizonyítsuk be, hogy a magyar nemzet ellen ennél vakmerőbb és veszedelmesebb merényletet egy kormány sem követett még el. A vér és pénzadó olyan fokra akarja emelni, hogyha e javaslatból törvény lenne, a nemzet végpusztulását jelenthetné ez. Nem csoda, hogy e veszedelmre ébred most már az egész ország.

Halálhözás. Jubász József előkelő iparos, az ipartestület előjáróságának tagja az éjjel elhunyt. Temetésén, mely holnap délután három órakor lesz, az ipartestület diszszáslóval vesz részt. Az ipartestület fél három órakor indul elhunyt tagtársa temetésére.

Ülések a megyén. Csanádvármegye állandó választmánya a megyei székház jegyzői hivatalában augusztus 4-én (pénteken) délelőtt 10 órakor ülést tart. Ezt követőleg ugyanezen nap előtt 11 órakor a községjegyzői nyugdíjválasztmány ülésezik, míg 5-én (szombaton) délelőtt fél 12 órakor a vármegye állandó választmánya tartja ülését.

A város jövedelmei. A városi fogasztási adóhivatal ügyvezetője ma délelőtt a fogasztási adóhivatal legutóbbi 10 napi jövedelme gyanánt 3284 korona 98 fillért szállított be a városi közpénztárba.

Közigazgatási tanfolyamon. Lapunk mai számában megemlékezünk arról, hogy a belügyminiszter ez év október hó 3-14-ig a budapesti tudomány egyetemén közigazgatási tanfolyamot rendez. E tanfolyamra ma Bán Zsigmond dr. városi közigazgatási ügyész jelentkezett.

A közkedvelt makói IDEÁL-crème, ma már a legtökéletesebb arcfinomító

vegyi készítmény, mely állandóan használva, az arcnak üdéséget, szépséget kölcsönöz. Egyedül a készítőnél,

Kudar Lajos

makói újvárosi gyógyszerárban kaphatók.

Ideál-crém 1 tévely 1 korona, Ideál-tej 1 korona, Ideál-szappan 70 fillér, Ideál-pouder 3 féle színben, u. m.: fehér, rózsás és krém színben, dobozza 1 kor. Csak az a valódi készítmény, mely törvényes védjegyben KUDAR-névvél van ellátva. E készítmények Párisban 1897-ben aranyéremmel, díszokl. és francia éremkereszttel lettek kitüntetve!

!! Rendkívüli alkalom !!

Pénz 4^{0/10} 4^{1/2} 0/10 kamatra

és megfelelő tőketörlesztési hányadra. Megbízásom van I. rendű pénz intézetek részéről fenti kamatláb mellett

2 millió korona

elhelyezésére. — Aki ingatlan birtokára pénzt óhajt felvenni vagy aki drágább kamatu kölcsönét olcsóbbra óhajtja kicserélni, az forduljon bizalommal 10 év óta fennálló jó hírnevű bank irodámhoz, hol gyorsan csekély közvetítési díj az érték három negyed részéig kapható kölcsön.

(3) tisztelettel
Berg Gerzson,
bank iroda Makó Szege-di-utca
a gyógyszer-tár udvarában.

Cséplésekhez való szén! [17]

Legjobbelső osztályu legerősebb tűzű lupényi és poroszországi szén a legfinomabb minőségben már is kapható a legjutányosabb szabott áron,

Harsányi Dániel

fa- és szénlepen, Megyeház és járás-bíró-sági épülettel szemben.

Pontos kimérés!

Pontos kiszolgálás!

Ibolya-crám, Ibolya-szappan, Ibolya-puder,

legjobb hatású arc és kéz-finomító szerek

Egyedül kaphatók:

VÉBER & BÁRÁNY

„Az Isteni gondviseléshez“ címzet gyógyszer-tárában.

Makó, Szege-di-utca.

Ára: Ibolya-crém 1 korona.
Ibolya-puder 1 korona.
Ibolya-szappan 70 fill.

Nagy raktár mindennemű engedélyezett különleges-ségekben, kötszerek, gumi-cikkek és illatszerekben. (5)

Kutat szívó-, nyomó és forgó

kutakat, melyek 20 méter távol-ságra és 20 méter magasságra fecskendeznek a kútból. Használatba mindenkor látható.

Halász Á., üzletében

(8) Makó, Főtér.

Ahol ilyen kut van, fecskendő szükségtelen.

Ajánlom kiváló minőségű, nagy táperejű

KÉTSZERSÜLTTEMET.

Betegeknek, ugyszintén csecsemő gyermekek táplálkozására megli-zethetetlen.

Kétszersültem úgy ízére, mint táp-erejére nézve felülmul minden ha-sonló gyártmányt. — Rendelésre gyógykenyeret (Graham) is készítek.

(13) Első Makói Kenyér-gyár és Fehérsütőde.

A lullirott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közön-séget, hogy a Dessewify-tér 31 szám alatt o o o levő kovács- és lakatos műhelyemet nagyobb szabású

iparteleppé alakítottam át,

melyet a legmodernebb munkagépekkel szereltem föl. — Így abban a helyzetben vagyok, hogy úgy a ko-vács, mint a lakatos munkák körébe tartozó megbi-zásoknak a legpontosabban és legjutányosabban tes-zek eleget. — Különös figyelmébe ajánlom a nagy-érdemű közönségnek autogén-heggesztő berendezése-met, mely 1 millimétertől 250 milliméterig vág és he-ggeszt. — Raktáron tartok láncos kutakat és aug. 1-től kezdve mindenféle gazdasági gépet.

Kérve a nagyérdemű közönség b. pártfogását tisztelettel

Gulácsi János.

(20) Kovács segédeket felveszek magas fizetéssel.

Glück Samu

Csanádmegye legnagyobb gépraktára
Makó, (főtér.)

A legolcsóbb árban és kedvező fizetési feltételek mellett szállít: Legjobb minőségű acélból készült egyes és kettős ekéket és ekefejeket, tárcsás-, fogas és lánc-boronákat, világhírű „Losonci Drill“ hengeres szer-kezetű vetőgépeket, műtrágya-szóróval combinált, me-ritős szerkezetű „Rekord Drill“ vetőgépeket, páros-soru legtökéletesebb Kalmár-féle rostákat, trióröket, ujonnan hitelesített mérlegeket és sulyokat, repavágó-akat, lábbalhajtós morzsolókat, vízmentes-ponyvákat, zsákokat, gép-szijakat és olajokat, legujabb szerke-zetű varrógépeket és kerékpárokat, gummik és kerék-o o pár felszereléseket mindenféle kerékpárhoz. o o Gramofonok- és legujabb lemez-ujdonságok nálam minden időben megtekinthetők és beszerezhetők.

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

A vevőközönség figyelmébe.

Ha szép, jó-uj árut olcsóért akar

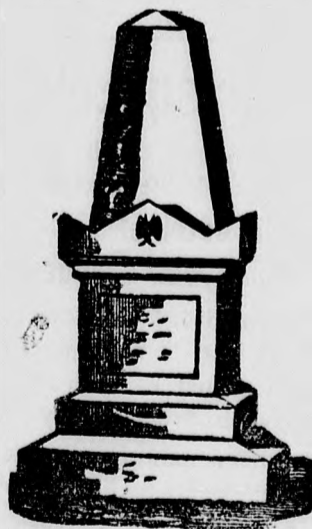
vásárolni, úgy ne mulassa el az olcsóságáról híres „Menyasszonyhoz“ címzett

rőfös- és divatáru üzletet

felkeresni a Dessewify-téren, Makói Ujság bérházában, (püspökkertel szemben). ahol minden e szakmába vágó cikkek igen izléses választékban kaphatók és így mindenki saját érdekében cselekszik ha ruha szükségletét a fent nevezett cégnél szerzi be.

Egy próba vásárlás mindenkit meggyőz.

Szolid árak.

Valódi márványból készit sirköveket

Glück Lajos,

kőfaragó

(1) Makó, Szege-di-utca.

Ahol a sirkövek faragásá-ról és stéljes készítéséről mindenki bármikor meggyő-ződhetik.

Raktáromon mintegy 500 darab áll választékul.

A Korzó-kávéházban

vasárnap, hétfőn csütörtökön PURCSI KÁROLY, kedden, szerdán és szombaton KOLOMPÁR BÉLA zenekara játszik.